Living the LOTUS

Buddhism in Everyday Life

5
2020

VOL. 176

Founder's Essay

सुन्ने मान्छे अप्रिय हुँदैन

“कोसेइ काइको भेलामा सबैसँग कुरा गर्न सजिलो हुन्छ” भनेर भन्ने एक थिए । सदस्यहरुले कुरा गरिरहेको मानिसको आखामा हेरेर मुस्कुराउदै सुन्छन । त्यो कुरा नै एकदम खुशी लाग्छ ।

कोसेइ काइको सदस्यहरुमा धेरै गुण छ र अरुको कुरा राम्ररी सुन्नु पनि एक गुण हो जस्तो लाग्छ । बोल्ने मान्छेले आफ्नो मनको स्थिती भन्ने हुनाले आफ्नो कुरा सुन्नेले कसरी सुनिरहेको छ भनेर सबैभन्दा चिन्ता लागेको हुन्छ । सुन्नेले वस्ता नगर्ने, अन्त हेर्ने, हल्ला गरेमा आफुलाई वेवास्ता गरेको ठान्छ र बोल्ने शक्ती गुमाउछ ।

होजामा पनि तेस्तै हो । होजा नायकले ध्यान नदिएमा बोल्नेलाई आफुलाई वास्ता नगरेको जस्तो लाग्छ । ध्यान दिएर सुनेमा त्यो मान्छेलाई धेरै राहत हुन्छ ।

होजामा राम्रोसँग सुन्ने शक्ती नै सबैभन्दा महत्वपुर्ण हुन्छ । बोल्न सक्ने मानिस सधै प्रिय हुन्छ भनेर भन्न सकिदैन तर सुन्न सक्ने मानिस कहिले पनि अप्रिय हुँदैन ।

संस्थापकको निबन्ध ९ / १५८-१५९बाट

Living the Lotus
Vol. 176 (May 2020)

प्रकाशक: रिश्शो कोसेइ काइ अंतराष्ट्रय बिभाग
फुमोन मिडिया सेन्टर २-७-१, वादा सुगीनामी कु
टोक्यो १६६-८५३७ जापान
फोन: ८१-३-५३४१-११२४
फ्याक्स्: ८१-३-५३४१-१२२४
इ-मेल्: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp
प्रमुख सम्पादक: कोइचि साइतो
सम्पादक: केनसुके सुज़ुकि
नेपाली संसकरण अनुवाद र सम्पादक: नविन अर्याल
सम्पादन कर्मचारी:अंतराष्ट्रय बिभाग कर्मचारी

रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ । रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ ।

Living the Lotus-Buddhism in Everyday life (शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र - दैनिक जिवनमा बुद्ध धर्म) भन्ने शिर्षक हाम्रो दैनिकिमा बुद्धको उपदेश कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा बुझाउन, जसरि हिलोमा पनि कमल फकृयको हुन्छ तेस्तै हाम्रो जिवन राम्रो र उधेष्यमुलक होस भन्ने कामना सहित राखिएको हो । यो पत्रीका पढेर संसार मनिसहरुको जिवनमा बुद्धको उपदेश उपयोग गर्नकोलागि ईन्टरनेटमा राखिएको छ ।

President's Message

धैर्य र शान्त मन

by Rev. Nichiko Niwano
President of Rissho Kosei-kai

म्योको धर्म मान्ने इशिमिका सत्य बहादुर

धेरै पहिले जापानको शिमानेको हामादा शहरमा चिकशिगे जेन्तारो भन्ने म्योको धर्म मन्ने एकजना थिए ।

म्योको धर्मालुहरु एकदम स्वछ मन भएकालाई भनिथ्यो र उनिहरुलाई सेतो कमलसँग दाजिने गरिन्थ्यो । तर चिकाशिगे सानो बेलामा धेरै बदमाश थिए र उनिलाई “चन्डाल बहादुर” भनिथ्यो । तर उनि पछी गएर अमिताभ भगवानलाई मान्ने भएर “सत्य बहादुर” को नामले चिनिन थाले ।

एक दिन उनिकहाँ एक चिनेको मानिस आए । उनि एकचोटी ति ब्यक्तिको घरमा बास बस्न गएका थिए । तेसैले उनिले ति ब्यक्तिलाई खुशीसाथ घरमा आउनु भन्छन । तर ति ब्यक्ती सत्य बहादुर देखी रिसाएर “तिमीले मेरो घरको अमुल्य बस्त्र चोरेर भागेका हौ” भनेर भने ।

सत्य बहादुरले आफुले नचोरेको भएर त्यो बारेमा केहि थाहा थिएन तर पनि उनिले “म माफ माग्छु तर त्यो बस्त्रको पैसा दिन मसँग केहि छैन तेसैले यो बुद्धलाई चडाएको प्रसाद भए पनि लिएर जानुस” भन्छन ।

त्यो ब्यक्ती त्यहाँबाट आफ्नो घर जान्छ घरमा काम गर्ने केटीलाई त्यो प्रसाद दिन्छन तर उनले खादिनन । “किन नखाएको ?” भनेर प्रश्न गर्दा “त्यो बस्त्र त मैले चोरेकी थिए” भनेर भन्छिन ।

एदी तपाईं सत्य बहादुर भएको भए एस्तो बेलामा के गर्नु हुन्थ्यो त ?

रमाएर बुद्धपथमा हिंड्ने

यो कथामा भने जस्तै तेत्तिकै अरुलाई दोष दिने अनि अरुको कुरा सुन्दै नसुन्ने मान्छे नभेटे राम्रो । झन आफुलाई चोरेको भन्ने दोष आएमा तेत्तिकै शान्त भएर बस्न सकिदैन ।

तर ति सत्य बहादुरले गरेको कुरा गजब छ र उनले कसरी केहि नभनी त्यो कुरालाई स्विकारे त ?

मलाई सत्य बहादुरले "म सबै कुरा अमिताभको भरमा पर्छु" भनेर उनले पूर्णरुपमा "बिश्वास" गरेकाले केहि नभनेको हो जस्तो लाग्छ । "नराम्रो केहि गरेको छैन सबै बुद्धलाई थाहा छ" । तेस्तो धैर्य गरेर मनलाई शान्त पारेकोले नै तेस्तो गर्न सकेका हुन ।

"भन्ने मान्छे पनि सुन्ने मान्छे पनि कमलको फुल" भन्ने कबिता जस्तै बुद्धकोअघी सबै बराबर हुन र आफु के हो कस्तो हो भनेर अरुलाई सुनाउन पर्ने छैन भनेर सत्य बहादुरले सोचे होलान ।

सद्धर्म पुन्डरिकको "प्रसंसा अध्यायमा" बुद्धपथमा हिंड्न ज्यान दिन तयार भन्ने श्लोक छ । एसमा ज्यान दिने मात्र होईन कि अहिले यहाँ हामी जन्मेर बाचेको रहस्य बुझेमा "मलाई मात्र राम्रो भए पुग्छ" भन्ने अहम होईन कि बाच्ने र बचाउने संबन्धमा आभारी हुन पर्छ भन्ने अर्थ लिन सकिन्छ ।

एस्तो आभारिपन बुझेमा यो आभारिपनको आदानप्रदान गरु जस्तो लाग्नेछ होला । उपदेशको आभारिपन बुझेमा अरुलाई बुझाउने र बाच्नुको खुशी बुझौ भनेर अघी बढ्न सकिन्छ ।

तर यो कुरा अरुलाई परिवर्तन दिने भाषण दिने भन्ने कुरा होईन । खुशीसाथ बुद्धको उपदेश अभ्यास गरी अरुको मनको खुशी बुझ्दा अहिले सबैले आफ्नो प्राणको महत्व बुझेमा त्यो नै काफी हुनेछ ।

सत्य बहादुरको कथालाई "प्रसाद उपदेश" भनिन्छ । त्यो काम गर्ने केटीको मन बदलेको त्यो सत्य बहादुरको तरिका देख्दा हामी पनि धैर्य गरेर मन शान्त पारेर बाच्ने कुरा नै धर्मालु बन्नुको मुख्य तत्व हो जस्तो लाग्छ ।

From *Kosei*, May 2020

संघसित रमाइ दुखसुख बाड्दै अघी बढ्ने

एतो मन्दिर
कात्सुमोतो एरिका

यो प्रवचन २०२० फेब्रुअरी १मा दाइसेइदोमा (संघ्राती पुजा) मा गरिएको हो।

सबैजना आज्ञा दिनुहोस।

म १९७४ मा ओकुबो परिवारकी जेठि छोरी भएर जन्मेकी हु। म भन्दा १ बर्ष ठुलो दाई र ६ बर्ष सानो भाई छन। म सानैदेखी अरुले भने जस्तो गर्छु भनेर आफुलाई चाइहेको कुरा या आफ्नो कमोजोरी के हो भन्न नसक्ने थिए।

कलाकार बुवा धेरै घरमा नहुने हुनाले मलाई वहाँको बारेमा तेती थाहा थिएन। आमा बुवासँग पनि झगडा गर्न सक्ने खालको आटिलो जस्तो देखिए पनि फेरी किन झगडा गरेको भनेर रुने कमलो मनको पनि हुनुहुन्थ्यो। बुवा घरमा नहुनुको दुखले हो कि आमा पनि धेरै जसो बहिरै जानुहुन्थ्यो घर हेर्ने खाली म मात्र। मलाई तेसले धेरै चित्त दुख्थ्यो र अब मेरो परिवारलाई के होला भन्ने चिन्ता लिदै हुर्के।

कलेजपछी केटाकेटी हेर्ने नर्सरिमा काम गर्न थाले र मैले हुनेवाला श्रीमानलाई त्यहाँ नै भेटे। मैले जे पनि भन्न मिल्ने उनि मात्र थिए। उनिसँग हुँदा मलाई धेरै सजिलो लाग्थ्यो। मैले २००२मा बिहे गरे र घरबाट निस्किए। तेहिबेलामा आमालाई फोक्सोको क्यान्सर भयो। आमा घर र अस्पातल धाउन पर्ने हुनाले आमालाई सघाउन भनेर हामी दुइ मेरो माइतिमा बस्न सर्यौ। आमाको उपचार गर्दैगर्दा मेरो छोरा भयो र आमाले नतिनी देख्न पाएर ५५ बर्षको उमेरमा स्वर्गबासी हुनुभयो। त्यो बेलामा जेठि छोरी १ बर्ष ५ महिना र जेठि छोरो ३ महिना भएका थिए।

छोराछोरीको हेरचार गर्नु पर्नाले दुख मनाउने समय नबित्दै आमाको बरखी सक्कियो। तेस्को एकमहिनपछी बुवालाई दिमागमा रक्तस्राब भयो। सबैको हेरचार गर्न परेकोले दिदिन तनाब हुन्थ्यो तेसले गर्दै मलाई मानसिक रोग समेत भयो। तेहिबेलामा मन्दिरको प्रमुख तेदोरी गरेर साहयता गर्न आउनुभयो।

दाइसेइदोमा प्रवचन गर्दै कात्सुमोतोजि

अहिले सम्झिदा तेहिबेला नै मेरो कोसेइ काइसँगको संबन्ध गाढा भएको रहेछ । म तेस्रो पुस्ताको सदस्य हु तर त्योबेलासम्म मैले धेरै कार्यक्रममा भाग लिएको थिइन । पहिला महिला बिभागको कार्यक्रममा भाग लिदा पनि त्यो बेलाको रेबरेन्डलाई "बुद्धमा मलाई आस्था छैन" भनेर भनेकी थिए । आस्था को भाव नराखी म मन्दिर जान्थे तर श्रीमानले "यो आस्था सही हो कि गलत हो" बुझ्नु भन्थे ।

मैले कोसेइ काइमा कार्यक्रम सन्चालन गर्ने धर्म पढ्ने आदी काम गर्न थाले । मलाई पित्री या आमाबुवाप्रती आभारी हुन पर्छ भन्ने भाव त थियो तर बिरामी बुवालाई हेर्न परेर आफ्ना छोराछोरी लाई भने राम्रोसँग हेर्न नपाएको जस्तो लागेर बुवाप्रती आभारी हुन नसकेकोमा आफुलाई नै चित्त दुख्थ्यो । र मलाई सहयोग नगर्ने दाजुभाइ देखेर रिस उठ्थ्यो ।

तेतिबेला मैले होरिताजिलाई भेटे । मेरो छोरी र उहाको छोरा एकै नर्सरी जान्थे । उहाको जिन्दगीको कथा ज्यादै दुख लाग्दो थियो । आमाले" त किन जन्मेको" भनेर भन्ने हुनाले उहालाई आफ्नो जिवनको महत्व बिना बाचेको जस्तो लाग्थ्यो रे । र आफ्नो छोरा मानसिक बिरामी थिए रे र श्रीमानले त्यो कुरालाई सहजरुपमा लिन नसकेर सधै झगडा हुनाले होरिताजी आफै पनि मानसिक बिरामी हुनुभएको रे । मलाईभन्दा धेरै दुख रहेछ जस्तो लाग्यो । उहालाई सुख होस भनेर मैले जानेको कुरा या होजाको कुरा उहालाई भन्न थाले र उहाले तेसलाई अभ्यास गर्न थाल्नु भयो र श्रीमानसँगको संबन्ध पनि अलि राम्रो हुन थालेछ ।

२०१२ मा शिक्षक भए र उहालाई मिचिबिकी गरेर कोसेइ काईमा सदस्य बनाए । उहाको जिन्दगीमा खुशीको किरण देखिनदेखिन लागेको बेलामा श्रीमानको ४२ बर्षको उमेरमा पक्षघातले मृत्यु भयो ।

तेहिबेलामा मेरो घरमा गोहोन्जोन मुर्ती आयो । मैले उहालाई छिटो सहयोग गर्न पाएको भए हुने भन्ने पस्च्यातातप भयो । होरिताजी आफ्नो श्रीमानको मृत्युलाई सहजरुपमा लिन नसकेर घरमै बसी बढी मानसिक तनाब लिन थाल्नुभयो । उहाले छोराछोरीलाई खान समेत दिन नसक्ने हुनाले मैले नै दिन थाले । के गर्ने हो था थिएन तर उहालाई हिउद ऋतु मन्त्र पाठ कार्यक्रमको अन्तिम दिन बोलाए । उहाले गाडी चलाएर जाने भए जान्छु भन्नुभयो तर धेरै औषधी खाने उहाले कसरी गाडी चलाउने भन्ने चिन्ता लागेकोले म पनि संगै चडे । र नभनदै उहाको गाडीले बाइकलाई हान्यो तर बाइकको चालकलाई धन्न केहि भएन । अहिलेसम्म केहि पनि सहज लिन नकसेको उहा आफुले गर्दा अरुको ज्यान पनि जान सक्ने दुर्घटनाले गर्दा बल्ल होसमा आउनुभयो ।

त्यो घटनापछी उहा नियमित रुपमा मन्दिरको दोजोमा

आउन थाल्नुभयो । सदस्यको तालिम लिदा “आफु कही बिलाए हुने भन्ने मेरो मनमा काडा थियो तर म पनि खुशी हुन चाहन्छु भन्ने कामना पनि रहेछ” भन्ने कुरा बुझे भनेर भन्नुभयो । उहालाई जसरि पनि सुख होस भन्ने कमन गर्थे तर खुशी त आफैले खोजेर अभ्यास गर्नाले मात्र पाइने रहेछ । र मैले उहासँग मिलेर पिर अनि खुशी बाडी सँगइ हिडे मात्र पुग्ने रहेछ भन्ने बुझे । होरिताजिलाई बचाउन खोजेको बुद्धको दया के रहेछ भनेर मलाई बुझाइयो ।

२०१७ म म लिडर भए । यो काम, घरको काम, बुवा र छोराछोरीको हेरचारले धेरै बिजी थिए तर संघहरुले “तपाईंले आमबुवाको हेरचार गरेको कती राम्रो!” “धेरै काम गर्ने सक्छौ हगि!” भनेर प्रोत्सहान दिन्थे ।

मैले बुवालाई सधै घरमा राखेर हेर्छु भन्ने थियो तर एक सरकारी बृधाश्रममा बुवालाई राख्न मिल्छ भन्ने सुचना आयो । मैले बुवालाई भन्न सकेको थिइन तर त्योबेलाको रेबरेन्ड उशुकुराजिले “बुवालाई हेरचार गर्न अनेक तरिकाहरु हुन्छ” भनेर भन्नुभयो र घरमा हेर्नु भन्दा अन्त राखे मैले पाउने समय बोधिसत्व कार्यमा लगाउछु र तेस्ले पुण्य पाउने छु भन्ने बुझे । बुवाले “बृधाश्रम जादा तेरो आमाको फोटो लिएर जान सक्छु ?” मात्र भनेर त्यहाँ जान राजी हुनुभयो ।

तेस्तो बेलामा मैले बुवालाई सम्झी फेरी अर्को तालिम लिए । “यो संसारमा हुने कुरा यो एस्तो त्यो तेस्तो भनेर होईन कि सबै बुद्धको दयाले जोडिएको हो भनेर हेर्न पर्छ” भन्ने कुरा सिके र समस्याको समाधान मात्र होईन कि जे हो त्यो नै हुन्छ भन्ने कुरा बुझ्ने कोशीस गर्न थाले । तेस्तो गर्दा अरु सदस्स्यससँगको संबाध पनि फरक हुन थाल्यो । मैले जस्तै आमबुवाको हेरचार गर्ने अरुसँग कुरा गर्दा एकै अनुभव अनि चिन्ता बाड्दा आफुले अहिलेसम्म गरेको कुरा रामै रहेछ भन्ने बुझेर खुशी लाग्न थाल्यो ।

एक सदस्यको छोरीले आफुले भनेको केहि नमानेको भनेर चिन्तित थिइन । मैले आफ्नो बिरामी परेको आमा सम्झे । नातिलाई बोक्न नसक्ने मलाई केहि सहयोग गर्न नसक्ने आमालाई कती दुख लागेको थियो होला । बुवाको हेरचार गर्दा गाह्रो हुँदा आमाले मेरो बारेमा स्वर्गबाट चिन्ता गर्नु हुन्छ जस्तो लाग्छ ।

बुवा बस्ने ठाउँ दोजोबाट नजिक नै छ । सधै भेट्न सकिन्छ । कहिलेकाही हामी पुरानो कुरा गर्छौ । कुनैबेला “तेरो अनुहार देखेपछी आज पनि सबै ठीकसँग बित्यो भन्ने जस्तो लाग्छ” भनेर बुवाले भन्ने गर्नु हुन्छ । मलाई एस्तो आनन्दमय दिन आउला जस्तो लागेको थिएन ।

मैले मिचिबिकी गरेको होरिताजिलाई मानसिक रोग थियो तर अहिले टोली प्रमुख हुनुहुन्छ । उहाको कान्छी छोरीले आमाको रोगले गर्दा स्कुल जान छोडेकी थिइन तर अहिले आफ्नै खुट्टामा उभिन कोशीस गर्दै आमासँग यही काम

गर्छिन ।

मलाई अहिले पनि उपदेशलाई अभ्यास गने मौका मिलेको छ । एकजना मेरो भाई जस्तै ३० बर्षका छन जो घरबाट बाहिर जान नसक्ने मानसिक रोगि छन । उनको आमा बितेका थिए । कुरा गर्दै जादा उनालाई बितेको मानिस कसरी स्वर्गलोक पुग्छ होला भन्ने मनमा आयो ।

उनले "आमकोनिम्ती पुजा गर्न मन छ" भनेर भने अनि हामीले ७ दिनसम्म गरिने पुजा गर्यौं । उनि तेतिबेलामा आफै घरबाट बाहिर गएर फुल किनेर आए र मन्त्र पनि पढ्न थाले । उनले पुजापछी सधै आफ्नो मनमा भएका कुराहरु गर्न थाले मैले पनि उनको कुरा ध्यान दिएर सुन्ने गरेको छु । मैले एस्तो गर्न सकेको पनि होरिताजी जसले आफैले आफ्नो सुखको कामना गरेर सुख प्राप्त गरेको कुरा बुझ्दा हो जस्तो लाग्छ ।

हरेक बिहान होजामा रेबरेन्ड शिमुराले "कुनै पनि कुरालाई नराम्रो नलिने" भन्ने महत्वपूर्ण कुरा गरी सबैथोक ग्रहण गर्न सक्नु पर्छ बनेर बुझाउनुहुन्छ । अनि मेरो मन अलि फरकिलो भएर बुद्धकर्म मभित्र छिरेको जस्तो लाग्छ ।

यो प्रवचनबाट मेरो श्रीमान जसले "उपदेश सही हो कि होईन बुझेर आउनु" भनेकोमा र अहिलेसम्म मेरो बारेमा चिन्ता गरेर मलाई सहयोग गरी गहिरो माया गरेको कुरा मैले अहिले बुझे र एसकोलाई धेरै आभरी छु ।

सानो बेलामा मलाई धेरै पिर लाग्थ्यो तर अहिले उपदेश, सहयोग गर्ने श्रीमान, छोराछोरी अनि संघले गर्दा शान्त भएर अघी बढ्न सकेकी छु । अर्को महिना आमा बितेको १७ बर्ष हुनेछ । एस्तो बेलामा मैले प्रवचन गर्न पाएको पनि आमाले स्वर्गबाट मलाई सहयोग गरेर हो कि जस्तो लाग्छ ।

यो बर्ष अध्यक्षबाट "जहाँ पनि दोजो" भन्ने उपदेश पाए । यहाँ आफु भएको ठाउँलाई महत्व दिएर आफुले भेट्ने मान्छेहरु राम्रोसँग खुशी हुन सकुन भन्ने कामना गरेर संस्थाको सन्थापन १०० बर्ष मनाउनकोलागी धेरैसँग संबन्ध गास्दै जान्छु भन्ने प्रण गर्दछु ।

सबैजना धन्यवाद ।

बुवासँग

अध्याय १५ धर्तिमुनिबाट बुद्धहरु प्रकट

यो अध्यायबाट बल्ल बुद्ध भनिने “मुल ढोका” मा पुगिन्छ । यो अध्यायको पहिलो भागमा एसमा भन्न खोजिएको कुरा गरेर पछील्लो भाग र अर्को १६औ अध्याय (अनन्त बुद्ध) को सबै भाग अनि अर्को १७औ अध्यायको (अखण्ड पुण्य) को पहिलो भागसम्म (एक पूर्ण दुइ खण्ड अध्याय) सद्धर्मको मुलग्रन्थ हुन भनेर भन्न सकिन्छ ।

अरु बुद्धका प्रण

जब यो संसारका परमइश्वरले (१४औ अध्याय) आफ्नो प्रवचन सके तेस्पछी अरु ठाउँबाट आएका अनगिन्ती बुद्धहरु उठेर “ एदी आज्ञा भएमा हामी पनि यो सहसंसारमा बसेर हजुरको परिनिर्वाण पछी यो उपदेशलाई पालन गरेर अरुलाई फैलाउदै जान पाऔ” भनेर बिन्ती गर्छन ।

तर परमइश्वरले “यो बिचारकोनिम्ती धन्यवाद तर तेस्तो गर्न जरुरी छैन । यो सहसंसारमा धेरै पहिलादेखी बुद्धहरु थिए र तीनिहरुले नै यो सद्धर्म पुन्डरिकको उपदेश फैलौने जिम्मेबारी लिएका छन ।” भनेर जवाफ दिन्छन ।

जमिनबाट बुद्धहरु प्रकट

त्यो बेलमा जमिन चिराचिरा हुन्छ र त्यहाँबाट बुद्द जस्तै स्वभाव भएका बोधिसत्वहरु एकएक गरी प्रकट हुन्छन । त्यहाँ नायक बनेर आएका चार महबोधिसत्वहरु शाक्यमुनिअघी आएर अभिबादन गर्छन र शाक्यमुनिले तेसलाई खुशीसाथ स्विकार गर्छन ।

मैतृयाहरुको जिज्ञासा

एस्तो दृष्य हेरिरहेका मैतृय र अरु सहसंसारका बोधिसत्वहरुलाई “ एस्त माहाबोधिसत्वहरु कहाँबाट र किन यहाँ आए” भन्ने जिज्ञासा लाग्यो । मैतृययाहारुले

शाक्यमुनिलाई प्रश्न गर्छन र बुद्धले “यो धर्ती फाटेर बोधिसत्वहरु बुद्धत्व प्राप्त गरेर यहाँ आएका हुन अहिलेसम्म हाम्रो धर्तिको तल सुन्यतामा थिए यिनिहरु । अनि यि बोधिसत्वहरुलाई मैले पहिलदेखी नै उपदेश दिदै आएको हु” भनेर जवाफ दिन्छन ।

अब यहाँ हामीले बुझ्न नसक्ने कुरा आयो । शाक्यमुनिले बुद्धत्व प्राप्त गरेको जम्मा ४० बर्ष जती मात्र भयो तर एति अनगिन्ती बोधिस्त्वहरु जस्लाई एति छिटो उपदेश दिएर बुद्ध सरह बनाउन सके त ? यो कुरा बुझ्न कठिन छ । अनि बुद्धले एदी पहिलादेखी उपदेश दिएका भए हामीले किन एकचोटी पनि यिनिहरुलाई देखेनौ त ?

अनी फेरी “मैले यिनिहरुलाई धेरै पहिलदेखी उपदेश दिदै आएको हु” भन्ने कुरा कसरी बुझ्ने त ? एस्ता कुराहरुको

जिज्ञासा राख्दै एसको रहस्य बुझ्न खोज्दै यो अध्याय समाप्त हुन्छ ।

अनन्त बोधिसत्व र अस्थाइ बोधिसत्व

यहाँ अनन्त बोधिसत्व र अस्थाइ बोधिसत्वको बारेमा केहि बुझौ ।

अस्थाइ बोधिसत्व भनेको अस्थाइ बुद्धको उपदेश लिएर बनेका बोधिसत्व हुन । अस्थाइ बुद्ध भन्नाले ईन्डियाको बोधी रुखमुनी ज्ञान प्राप्त गरेका शाक्यमुनी हुन । तेही भएर अस्थाइ बोधिसत्व भन्नले यो संसारका मानवहरु हुन भन्ने बुझिन्छ ।

अनन्त बोधिसत्व भनेको अनन्त बुद्धको उपदेशले बनेका बोधिसत्वहरु हुन ।

अनन्त बुद्ध भन्नाले अब एसपछीको अध्यायमा बर्णन गरिने अनन्त बुद्धको कुरा हो । यि बोधिसत्वहरु अनन्त बुद्धको उपदेश लिएर धर्तिमुनी बसेका थिए । तर यिनिहरु अनन्त बोधिसत्व हुन भन्ने कुरा नबुझेका मैतृयाहरुले शाक्यमुनिले भनेको कुरा बुझ्ने कुरा थिएन ।

अस्थाइ बोधिसत्व र अनत्न बोधिसत्व भनेको फरक हुन र अनन्त बोधिसत्व भनेको ४ महान बोधिसत्व भनेर चिनिने जमिनमुनिका बोधिसत्वहरु हुन र यिनिहरुको बर्णन गरेर साध्य छैन ।

यहाँ किन अनन्त बोधिसत्वहरुको बर्णन गरेको भन्दा "अनन्त बुद्ध भन्ने बोध" भनेको एकदम अमुल्य चिज हो र तेस्लाई राम्ररी बुझाउन खोजिएको हो । र सबै मान्छेमा" धर्तिमुनिबाट प्रकट भएका बोधिसत्वहरु" जस्तै महान हुन्छु भन्ने कामना होस भनेर हो । तेही भएर यहाँ एस्तो शब्दहरु प्रयोग भएको हो ।

मतलब एसपछीको "अनन्त बुद्ध" अध्यायमा थाहा हुन्छ कि यो संसारका शाक्यमुनी पनि अनन्त बुद्ध नै हुने छ भनेर । तेही भएर शाक्यमुनी नै अनन्त बुद्ध हुन भन्ने कुरा बुझि, र आफु त्यो अनन्त बुद्धको चेला हु भन्ने कुरा मनभित्रबाट बिश्वास गरेर अनन्त बुद्धको रुपमा सद्धर्म पुन्डरिक अभ्यास गर्ने मानव नै अनन्त बोधिसत्व हुन ।

तेसैले अस्थाइ बुद्ध र अनन्त बुद्ध भनेका एकै हुन र यि दुइ कुनै पनि कुराले फरक होईनन ।

तेही भएर शाक्यमुनिको उपदेश बुझेर तेसको अभ्यास गर्दै आफ्नो क्षमताले मात्र अरुलाई मुक्ती दिन्छु भन्ने हो भने "अस्थाइ बोधिसत्व" र "आफु अनन्त बुद्धको उपदेशबाट धर्तिबाट प्रकट भएको बोधिसत्व हु" भन्ने कुरा मनमा लिएर अनन्त बुद्धको कामना आफ्नो कामना भनेर सद्धर्म पुन्डरिक अनुरुप बोधिसत्व कर्म गरेमा, बाहिर हेर्दा उस्तै देखिए पनि, तेस्त मान्छे महान "अनन्त बोधिसत्व" हुन्छन । अस्थाइ र अनन्त बोधिसत्व बाहिरबाट उस्तै र आस्था पनि उस्तै जस्तो लाग्छ होला तर आस्थाभित्र राम्रोसँग हेर्यो भने फकर देखिन्छ र त्यो फरक उपदेश र मुक्तिमा पनि देखिन्छ ।

धर्तिबाट प्रकट बोधिसत्वको मुल्य

यो अध्यायमा भनिएको "धर्तिबाट प्रकट भएका बोधिसत्वहरु" को बारेमा अनेक बिचारधाराहरु छन । तेसमा तीन प्रमुख धाराहरु छन,

पहिलो शाक्यमुनिले अरु संसारबाट आएका

बोधिसत्वलाई होईन कि धर्तिबाट प्रकट भएका बोधिसत्वहरुलाई यो सहसंसारको उपदेश दिएको कुरा ।

यो मतलब "जुन सुकै संसारमा पनि त्यही बसेका मान्छेको कोसिशले नै त्यहाँको शान्ति र आफ्नो खुशीको निम्ती काम नगरि हुँदैन" भन्ने उपदेश हो ।

दोस्रो कुरा सहसंसारको तल सुन्यता छ र त्यहाँ ज्ञानपथमा भएका बोधिसत्वहरु शाक्यमुनिको आवाज सुनेर धर्तिमाथि प्रकट भएको कुरा ।

"सहसंसार मुनिको सुन्यता" मा बसेका बोधिसत्वहरु भनेको हाम्रो संसारका मानिसहरु हुन "सुन्यता" को ज्ञानमा बसेर त्यो ज्ञानले अरुलाई मुक्ती दिने कोशिस नगरेकाहरु हुन । "सुन्यता' लाई मानिससँग दाज्ने हो भने "मानिसको मुल प्रबृती भनेको सबैमा बराबर हुने बोधिसत्व" हो तेसैले मानिसमा त्यो ज्ञान छ तर तेसलाई खाली बुझेर रमेर तेसलाई अभ्यास नगरेका मानिसहरु थुपै छन । ती मान्छेहरु अपबित्र नभएर महान मानव हुन तर तेस्ताले अरुलाई मुक्ती दिलाउन सक्दैनन ।

तेस्ता मानिसहरु जसरि पनि धर्तिलाई फुटालेर माथी आउन जरुरी हुन्छ । मतलब समाजमा हुने कुराको अनुभव लिएर फोहोर र धमिलो भएको मानवको भित्र पसेर त्यहाँको दुख कष्ट अनुभव गर्न जरुरी छ । तेसो गर्दा मात्र अरुलाई उपदेश दिन र मुक्ती दिलाउन सकिन्छ । तेही भएर खाली बिचार मात्र होईन वास्तबिक जिन्दगीमा हुने वास्तब मानिसलाई मुक्ती दिलाउनु पर्दछ ।

तेस्रो कुरा धर्तिबाट प्रकट भएका बोधिसत्वहरुका नाइकेहरुलाई ४ महान बोधिसत्व भनिन्छ र यि सबैलाई "कामना" भन्ने उपाधि दिइएको कुरा हो ।

सद्धर्मा पुन्डरिकको सुरुसुरमा मुख्य रुपमा धर्म र उपदेशका कुराहरु थिए । तर अहिले "कामना गर्ने बोधिसत्व" हरु यहाँ प्रकट भएको कुरा भनेको यो उपदेशलाई अभ्यास नगरे केहि पनि हुँदैन भन्ने कुरा हो । अस्थाइ बुद्धको बारेमा भनेको जस्तै धर्मका उपदेशलाई वास्तबिक संसारमा प्रयोग गरेर दयाको अभ्यास गर्नु नै साचो बोधिसत्व हो र बुद्धको उपदेश संसारमा अभ्यास गर्नेहरु हुन । एस्तो कुरा हाम्रो संसारमा अहिले पनि मिल्दोजुल्दो छ तेसैले यो कुरालाई राम्रोसँग बिचार गरौ

This is an Nepali translation of text that originally appeared in Japanese in *Hokke sanbu kyo: Kaku hon no aramashi to yoten,* by Rev. Nikkyo Niwano, the founder of Rissho Kosei-kai (Kosei Publishing, 1991 [revised edition, 2016]), pp. 156–163.

खुशीसाथ बुद्धपथ हिड्ने

कोरोनोले गर्दा चिन्तित दिन बित्दै होला सबैजना ठिकै त हुनुहुन्छ ?

यो महिना अध्यक्षले “धैर्य गरेर मन शान्त पार्ने” भन्ने उपदेश दिनुभयो । बिपत परेको बेलामा भक्ती कसरी गर्ने भन्ने कुरा थाहा भयो । आफुलाई थाहा नै नभए पनि चोरको अरोप लागे पनि तेस्लाई ननकारी बुद्धलाई बिश्वास गर्छु भन्ने गहिरो भक्ती नै धैर्य गरी शान्त मन गर्नु हो ।

प्रोत्साहान अध्यायमा “आफ्नो ज्यान दिएर पनि बुद्धपथमा” भन्ने उपदेशबाट पृथ्विमा जन्मी आफुलाई बचाइ राखेकोमा आभारी हुने कुरा बुझ्ने मान्छे हरेकदिन बढुन भन्ने कामना गरेर उपदेश फैलाउने सुखी जिवनी बिताउने कुरा भन्नुभयो ।

यो महिना एस्ता कुरालाई मनन गरेर उपदेश फैलाउने काम गर्दै जानेछु ।

रिश्शो कोसेइ काइ अन्तिाष्ट्रय बिभाग निर्देषक
कोइचि साइतो

We welcome comments on our newsletter Living the Lotus: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp

Rissho Kosei-kai: A Global Buddhist Movement

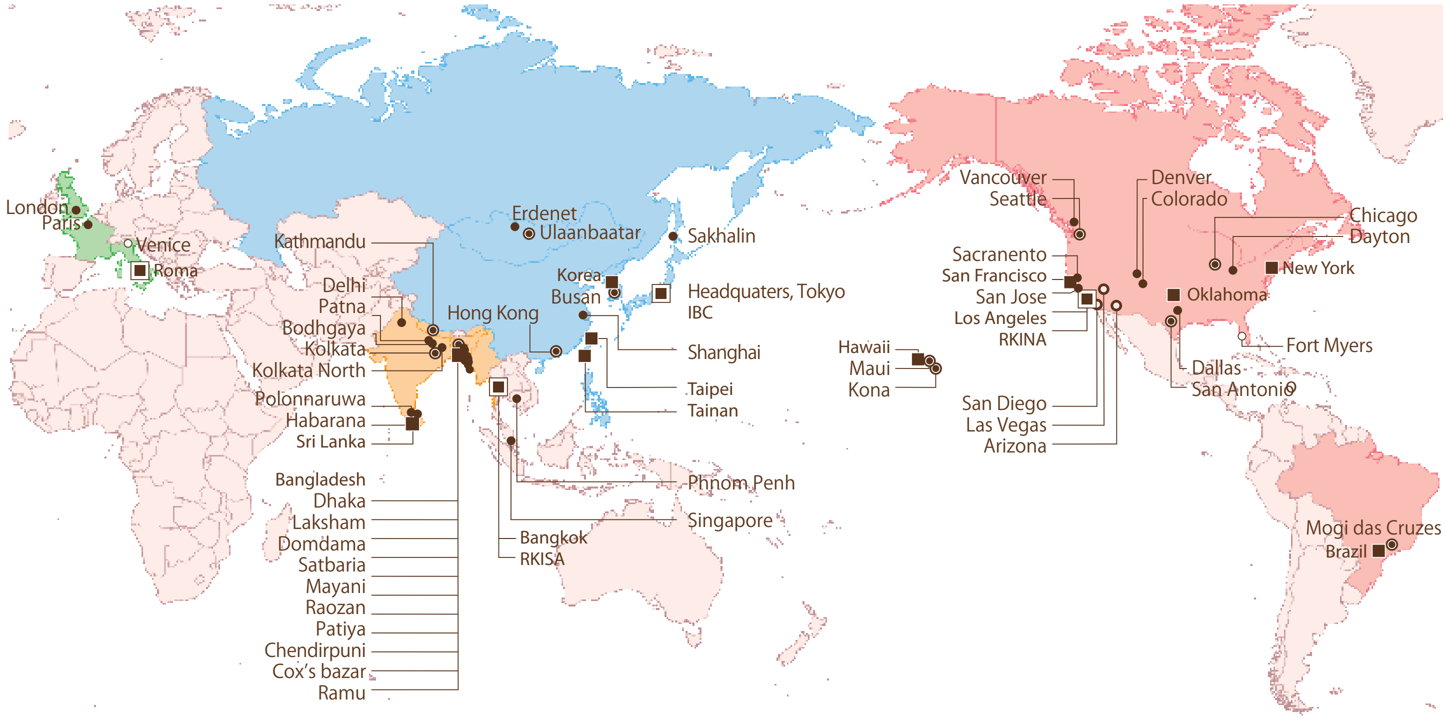

Rissho Kosei-kai Buddhist Church of Hawaii
2280 Auhuhu Street, Pearl City, HI 96782, USA
TEL: 1-808-455-3212FAX: 1-808-455-4633
Email: sangha@rkhawaii.org URL: http://www.rkhawaii.org

Rissho Kosei-kai Maui Dharma Center
1817 Nani Street, Wailuku, HI 96793, USA
TEL: 1-808-242-6175 FAX: 1-808-244-4625

Rissho Kosei-kai Kona Dharma Center
73-4592 Mamalahoa Highway, Kailua-Kona, HI 96740, USA
TEL: 1-808-325-0015 FAX: 1-808-333-5537

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
2707 East First Street, Los Angeles, CA 90033, USA
POBox 33636, CA 90033, USA
TEL: 1-323-269-4741 FAX: 1-323-269-4567
Email: rk-la@sbcglobal.net URL: http://www.rkina.org/losangeles.html

Please contact Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Arizona
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Colorado
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Diego
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Las Vegas
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Dallas

Rissho Kosei-kai of San Francisco
1031 Valencia Way, Pacifica, CA 94044, USA
POBox 778, Pacifica, CA 94044, USA
TEL: 1-650-359-6951 Email: info@rksf.org
URL: http://www.rksf.org

Please contact Rissho Kosei-kai of San Francisco
Rissho Kosei-kai of Sacramento
Rissho Kosei-kai of San Jose

Rissho Kosei-kai of New York
320 East 39th Street, New York, NY 10016, USA
TEL: 1-212-867-5677 Email: rkny39@gmail.com URL: http://rk-ny.org

Rissho Kosei-kai of Chicago
1 West Euclid Ave., Mt. Prospect, IL 60056, USA
TEL: 1-773-842-5654
Email: murakami4838@aol.com URL: http://rkchi.org

Rissho Kosei-kai of Fort Myers
URL: http://www.rkftmyersbuddhism.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Oklahoma
2745 N.W. 40th St., Oklahoma City, OK 73112, USA
POBox 57138, Oklahoma City, OK 73157, USA
TEL: 1-405-943-5030 FAX: 1-405-943-5303
Email: rkokdc@gmail.com URL: http://www.rkok-dharmacenter.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Denver
1255 Galapago St. #809 Denver, CO 80204, USA
TEL: 1-303-446-0792

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Dayton
617 Kling Drive, Dayton, OH 45419, USA
URL: http://www.rkina-dayton.com

The Buddhist Center Rissho Kosei-kai International of North America (RKINA)
2707 East First St., Suite #1, Los Angeles, CA 90033, USA
TEL: 1-323-262-4430 FAX: 1-323-262-4437
Email: info@rkina.org URL: http://www.rkina.org

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Antonio
(Address) 6083 Babcock Road, San Antonio, TX 78240, USA
(Mail) POBox 692042, San Antonio, TX 78269, USA
TEL: 1-210-561-7991 FAX: 1-210-696-7745
Email: dharmasanantonio@gmail.com
URL: http://www.rkina.org/sanantonio.html

Rissho Kosei-kai of Seattle's Buddhist Learning Center
28621 Pacific Highway South, Federal Way, WA 98003, USA
TEL: 1-253-945-0024 FAX: 1-253-945-0261
Email: rkseattlewashington@gmail.com
URL: http://buddhistlearningcenter.org

Rissho Kosei-kai of Vancouver
Please contact RKINA

Risho Kossei-kai do Brasil
Rua Dr. José Estefno 40, Vila Mariana, São Paulo-SP, CEP 04116-060, Brasil
TEL: 55-11-5549-4446, 55-11-5573-8377
Email: risho@rkk.org.br URL: http://www.rkk.org.br

Facebook: https://www.facebook.com/rishokosseikaidobrasil
Instagram: https://www.instagram.com/rkkbrasil

Risho Kossei-kai de Mogi das Cruzes
Av. Ipiranga 1575-Ap 1, Mogi das Cruzes-SP, CEP 08730-000, Brasil

在家佛教韓国立正佼成会
〒 04420 大韓民国 SEOUL 特別市龍山區漢南大路 8 路 6-3
6-3, 8 gil Hannamdaero Yongsan gu, Seoul, 04420, Republic of Korea
TEL: 82-2-796-5571 FAX: 82-2-796-1696

在家佛教韓国立正佼成会釜山支部
〒 48460 大韓民国釜山廣域市南區水營路 174, 3F
3F, 174 Suyoung ro, Nam gu, Busan, 48460, Republic of Korea
TEL: 82-51-643-5571 FAX: 82-51-643-5572

社團法人在家佛教立正佼成會
台湾台北市中正區衡陽路 10 號富群資訊大厦 4 樓
4F, No. 10, Hengyang Road, Jhongjheng District, Taipei City 100, Taiwan
TEL: 886-2-2381-1632, 886-2-2381-1633 FAX: 886-2-2331-3433

台南市在家佛教立正佼成會
台湾台南市崇明 23 街 45 號
No. 45, Chongming 23rd Street, East District, Tainan City 701, Taiwan
TEL: 886-6-289-1478 FAX: 886-6-289-1488
Email: koseikaitainan@gmail.com

Rissho Kosei-kai South Asia Division
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8216 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Kathmandu
Ward No. 3, Jhamsikhel, Sanepa-1, Lalitpur, Kathmandu, Nepal

Rissho Kosei-kai of Kolkata
E-243 B. P. Township, P. O. Panchasayar, Kolkata 700094, India

Rissho Kosei-kai of Kolkata North
AE/D/12 Arjunpur East, Teghoria, Kolkata 700059, West Bengal, India

Rissho Kosei-kai of Bodhgaya Dharma Center
Ambedkar Nagar, West Police Line Road, Rumpur, Gaya-823001, Bihar, India

Rissho Kosei-kai of Patna Dharma Center

Rissho Kosei-kai of Central Delhi
77 Basement D.D.A. Site No. 1, New Rajinder Nagar, New Delhi 110060, India

Rissho Kosei-kai of Singapore

Rissho Kosei-kai of Phnom Penh
W.C. 73, Toul Sampaov Village, Sangkat Toul Sangke, Khan Reouseykeo, Phnom Penh, Cambodia

RKISA Rissho Kosei-kai International of South Asia
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8141 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Bangkok
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8216 FAX: 66-2-716-8218 Email: info.thairissho@gmail.com

Rissho Kosei Dhamma Foundation
No. 628-A, Station Road, Hunupitiya, Wattala, Sri Lanka
TEL: 94-11-2982406 FAX: 94-11-2982405

Rissho Kosei-kai of Polonnaruwa

Rissho Kosei-kai Bangladesh
85/A Chanmari Road, Lalkhan Bazar, Chittagong, Bangladesh
TEL/FAX: 880-31-626575

Rissho Kosei-kai Mayani
Mayani Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh
Rissho Kosei-kai Damdama
Damdama Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh
Rissho Kosei-kai Patiya
China Clinic, Patiya Sadar, Patiya, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Satbaria
Village: Satbaria Bepari Para, Chandanaih, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Chendhirpuni,
Village: Chendhirpuni, P.O.: Adhunogar, P.S.: Lohagara, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Dhaka
408/8 DOSH, Road No 7 (West), Baridhara, Dhaka, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Laksham
Village: Dhupchor, Laksham, Comilla, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Cox's Bazar
Ume Burmize Market, Tekpara, Sadar, Cox's Bazar, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Cox's Bazar, Ramu Shibu

Rissho Kosei-kai Raozan
Dakkhin Para, Ramzan Ali Hat, Raozan, Chittagong, Bangladesh

Buddiyskiy khram "Lotos"
4 Gruzinski Alley, Yuzhno-Sakhalinsk 693005, Russia
TEL: 7-4242-77-05-14

Rissho Kosei-kai of Hong Kong
Flat D, 5/F, Kiu Hing Mansion, 14 King's Road, North Point, Hong Kong, China

Rissho Kosei-kai Friends in Shanghai

Rissho Kosei-kai of Ulaanbaatar
(Address) 15F Express Tower, Peace avenue, khoroo-1, Chingeltei district, Ulaanbaatar 15160, Mongolia
(Mail) POBox 1364, Ulaanbaatar-15160, Mongolia
TEL: 976-70006960 Email: rkkmongolia@yahoo.co.jp

Rissho Kosei-kai of Erdenet

Rissho Kosei-kai di Roma
Via Torino, 29, 00184 Roma, Italia
TEL/FAX: 39-06-48913949 Email: roma@rk-euro.org

Rissho Kosei-kai of the UK
Rissho Kosei-kai of Paris
Rissho Kosei-kai of Venezia

Rissho Kosei-kai International Buddhist Congregation (IBC)
166-8537 東京都杉並区和田 2-7-1 普門メディアセンター 3F
Fumon Media Center 3F, 2-7-1 Wada, Suginami-ku, Tokyo 166-8537, Japan
TEL: 03-5341-1230 FAX: 03-5341-1224 URL: http://www.ibc-rk.org

Published by Rissho Kosei-kai International